

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) วิเคราะห์โครงสร้างตลาดของหนังสือพิมพ์ โดยใช้แนวคิดโครงสร้าง-พฤติกรรม-ผลการดำเนินงาน และประสิทธิภาพของตลาด (2) วิเคราะห์มาตรการการกำกับดูแลตลาดหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่ในประเทศไทย

จากการศึกษาในส่วนแรกพบว่า โครงสร้างตลาดหนังสือพิมพ์มีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยรายแบบมีผู้นำและผู้ตาม โดยผู้นำตลาดจะมีบทบาทในการตั้งราคาต่ำที่สุดเพื่อสร้างความได้เปรียบและกีดกันคู่แข่ง เนื่องจากธุรกิจหนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่มีการประหยัดต่อขนาดในหลายด้าน ทั้งในด้านต้นทุนการผลิตจริง ต้นทุนการกระจายสินค้า ต้นทุนการทำข่าวและการสร้างรายได้จากการโฆษณา รวมทั้งยังมีการประหยัดจากการเรียนรู้ นอกจากนี้ ธุรกิจหนังสือพิมพ์ยังมีความเกี่ยวโยงกับความจงรักภักดีต่อตราสินค้าอย่างมากอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ตลาดหนังสือพิมพ์ก็มีการแข่งขันกันอยู่พอสมควร โดยตลาดหนังสือพิมพ์จะแข่งขันกันในเรื่องความเร็วของการนำเสนอข่าว แต่การแข่งขันทางด้านคุณภาพยังมีน้อย นอกจากนี้การที่หนังสือพิมพ์เป็นองค์กรธุรกิจที่ต้องแสวงหากำไร โดยรายได้หลักของหนังสือพิมพ์มาจากการโฆษณา ทำให้หนังสือพิมพ์ถูกรวบงำได้ง่ายจากผู้ถือครองงบประมาณมูลค่าสูง

ในส่วนของการกำกับดูแลพบว่า ปัญหาทางจริยธรรมที่สำคัญของหนังสือพิมพ์คือ ปัญหาการเป็นตัวกลางการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพและปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งโครงสร้างการกำกับดูแลหนังสือพิมพ์ประกอบไปด้วย 4 มาตรการ ได้แก่ มาตรการการควบคุมโดยสาธารณะ มาตรการการควบคุมทางกฎหมาย มาตรการการควบคุมทางการปกครอง และมาตรการการควบคุมกันเอง

มาตรการการกำกับดูแลโดยสาธารณะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะการควบคุมผ่านกลุ่มทางสังคม เพราะหนังสือพิมพ์ต้องตระหนักถึงภาพพจน์ของตน ในขณะที่มาตรการการกำกับดูแลทางกฎหมายเป็นมาตรการที่เห็นผลเป็นรูปธรรมมากที่สุด แต่ก็มีต้นทุนการดำเนินการที่สูง หากเป็นกรณีที่มีการเสนอข่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม มาตรการการควบคุมทางการปกครองจะมีประสิทธิผลมากที่สุด และสุดท้าย มาตรการการควบคุมกันเองก็มีประสิทธิผลมาก เพราะมีกฎระเบียบที่ชัดเจน มีต้นทุนที่ต่ำกว่า และใช้ระยะเวลาไม่นานนัก แต่ขาดความชัดเจนของบทลงโทษ

Abstract

This research aims to (1) study the newspaper market's structure, conduct, performance and efficiency by employing industrial organization theory as the framework of analysis, (2) examine the measures used for newspaper regulations.

Firstly, the newspaper market is the oligopoly structure which is dominated by a leader. The leader sets the minimum price for the market to raise his advantages and obstruct his competitors. The newspaper business is due to the economies of scale in many ways such as news gathering, publishing, distribution, and advertisement. Moreover, brand loyalty is found in this business.

The competition in this market concentrates on the speed of reporting. The quality competition hardly occurs. As the revenue from advertisement is the major income of this business, the press can be easily interfered by anyone who owns advertisement budget.

Secondly, the most often found immorality of journalists includes non-neutrality, distorted reports in exchange for money, and infringements of private rights. In general, there are four measures of regulation: public regulation, legal regulation, state regulation and self regulation.

The public regulation is effective measure, especially in the movement of the social groups. The legal regulation is the most concrete, but its transaction costs are very high. State regulation has been declined in the period of democratization. Lastly, the self regulation measure has increasing role, however, reduction of operation time is needed to improve its effectiveness.